

Het Geheim van de Crypte in de kerk van Almen

Een historisch onderzoek door Elsje August de Meijer

*“Elk weet waar 't Almens kerkje staat,
maar niemand die 't geheim der crypte raadt” ...*

Inleiding	2
Geschiedenis van de bewoners van Kasteel de Ehze	3
De crypte	5
Allereerst de familie van Lintelo	5
Status van de familie van Lintelo	8
Afdelingen in de crypte	10
Huis 't Hulze	11
Latere bewoners van de Ehze	13
Tot slot	15
Portrettengalerij	16

Tekst: © Mr. E.C.M. August de Meijer te Almen, Januari 2021.

Vormgeving: Dik Windhouwer te Almen.

Afbeelding op omslag: 't Dorp Almen by Zutphen. 1743 "Uit Gorssel's verleden" door J. de Graaf.

Gedicht op omslag: vrij naar A.C.W. Staring: "Gedichten" Zutphen, W.J. Thieme & Cie, met noot van Nicolaas Beets 1861.

Inleiding ¹

Het dorp Almen is gelegen in de Graafschap Zutphen ofwel de Achterhoek, op een afstand van ongeveer 10 kilometer ten Oosten van Zutphen.

Almen is een kerkdorp, dat wil zeggen een dorp waarin de kerk met het omliggende kerkhof de kern vormt van een gemeenschap van wijd en zijd verspreid liggende boerderijen, waarvan de bewoners ter kerke gaan in die kerk. Dit soort woonvormen waren, zeker in de Middeleeuwen, overal in Europa te vinden. Waarschijnlijk dateren zij al uit prehistorische tijden, toen nog met een heilige plaats als middelpunt.

Hoe oud Almen is, is niet te zeggen; een grafheuvel in de omgeving van Almen bleek een vuurstenen bijl te bevatten uit omstreeks 3000 jaar voor Chr.; een recente opgraving leverde een vuurstenen pijlpuntje op van ongeveer 30.000 jaar oud.² De plaatsnaam Almen of Olmen duidt op een rituele plaats, omringd door heilige bomen, waar in Germaanse tijden ere- en gerechtsdiensten plaatsvonden; mogelijk is de huidige kerk, gebouwd op een hoogte nabij de rivier de Berkel, geconstrueerd op dezelfde plek, als waar in voorchristelijke tijden erediensten werden gehouden. Die Berkel, nu enigszins gekanaliseerd, stroomde 's winters over aan weerszijden van de kerk.

De kerstening van de IJselstreek geschiedde vanuit Utrecht door Ludgerus of Ludger, een Fries van geboorte, die in zijn jeugd de H. Bonifatius nog heeft meegemaakt bij zijn ouders thuis; Ludger heeft in Engeland zijn opleiding gekregen in kloosterscholen en is na voltooiing van zijn studies naar Utrecht gegaan; vandaar uit heeft hij in 794 n. Chr. een kerk gesticht in Wichmond, waarna de stichting van een kerk in Warnsveld volgde; vanuit het kerkspel of de parochie Warnsveld is ondermeer Almen bediend. Almen is pas in 1272 voor het eerst als parochie aangeduid,³ maar was het waarschijnlijk in werkelijkheid al veel langer, gelet op de ontdekking door de dichter Staring in 1791 van een doopvont uit de 10^e of 11^e eeuw in Romaanse stijl. Die doopvont heeft misschien in een houten kerkje gestaan, dat in de 13^e eeuw vervangen is door een stenen kerk.

¹ Deze inleiding is overgenomen uit het essay "De Heks van Almen" van schrijver dezes, Elsie August de Meijer.

² Zie de rapporten van de NAM naar aanleiding van de uitgravingen ten behoeve van de aanleg van de gaspijpleiding vanuit Duitsland North Stream (in Museum Staal).

³ E.D. Demoed: "Kerkgeschiedenis van de Graafschap".

Geschiedenis van de bewoners van Kasteel de Ehze

Een verbinding tussen de kerk van Almen en de bewoners van het Huis de Ehze blijkt al uit een akte van 21 juli 1329, op “Zunten Marieën Avonden”, waarbij Vrederik van de Ese diens kerkgift in Drempt ruilt met Wolter van Keppel tegen de gift van de kerk van Almen.⁴ Een kerkgift ofwel recht van collatie is het recht van een grootgrondbezitter om de pastoor te benoemen in de kerk of kerken op zijn grondgebied.

Volgens E.D. Demoed, genoemd in voetnoot 3, beschouwden kerkbezitters, zoals grootgrondbezitters, graven en leenmannen, de kerk als onderdeel van hun kapitaal; verkoop of ruil was dus mogelijk; dit gebeurde ook in Almen. Voormelde akte luidt, voor zover van belang (zie voormeld essay), ook de tegenhanger van voormelde akte, waarin de kerkgift van Almen genoemd wordt.⁵

Het is pas na de Reformatie dat het geslacht van Lintelo in beeld komt als bewoners van het Huis de Ehze; deze uit Duitsland afkomstige familie krijgt vanaf 1386 kastelen in leen in de buurt van Lintelo; in 1402 krijgt een zekere Derick van Lyntelo kasteel Walfort in leen en diens nazaat Evert van Lintelo komt als eerste telg voor in het familiearchief. Het geslacht van Lintelo verwierf naast Kasteel de Ehze onder meer Kasteel de Marsch bij Zutphen en vervolgens werd de familie opgenomen in de Ridderschap Zutphen. Een familielid, een zekere Tyman van Lintelo werd als officier, in Beierse dienst opgenomen, in 1625 in de adelstand aldaar verheven en diens kleinzoon tot graaf; deze tak is uitgestorven.⁶ Van de tak uit Almen is Everhard van Lintelo (1567–1637) kennelijk zeer betrokken bij de kerkelijke gemeenschap van Almen, getuige het inroepen van zijn tussenkomst in 1607 tot het verkrijgen van een eigen predikant, zodat die niet gedeeld hoefde te worden met de kerkgemeenschap Gorssel, zijnde Almen en Gorssel één kerspel. Een en ander nadat Gedeputeerden der Graafschap op 12 april 1605 hadden besloten tot bediening van de kerken van Almen en Gorssel door één minister. Uiteindelijk gaven die gedeputeerden aan de vertegenwoordigers van Almen en Harfsen (alwaar een kapel gevestigd was) toestemming één predikant te mogen hebben op voorwaarde dat op diens tractement zou worden toegelegd.⁷

⁴ Uit A.A. Vorsterman van Oyen: “Het Kasteel de Ehze” uit de archieven van de Ridderlijke Duitse Orde Balije van Utrecht.

⁵ Provinciaal Archief Zwolle, invo. 1337.

⁶ Zie Conrad Gietman: “Republiek van Adel” blz. 115 en Gelders Archief.

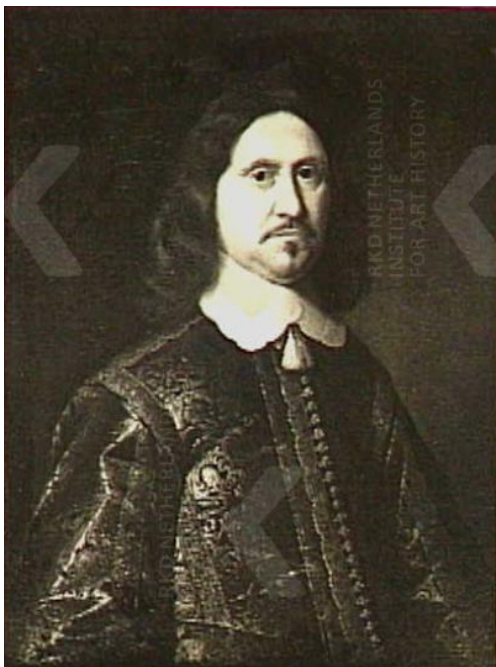
⁷ Uit “Gelre” 1938 een artikel door J. de Graaf uit het archief der Marken van Almen en Harfsen en uit J. de Graaf: “Uit Gorssels Verleden” uitgave Deventer 1926 A.E.E. Kluwer.

Verder blijkt van de betrokkenheid van de heren van Huis de Ehze bij de Kerkgemeenschap Almen uit een bijdrage van 300 gulden toen de in 1645 bij de gebroeders Hemony bestelde klokken zwaarder en dus duurder bleken dan was voorzien. De toenmalige heer van Huis de Ehze was Willem van Lintelo (ca. 1600–1658), zoon van voornoemde Everhard of Evert van Lintelo; de wapens van Willem en zijn echtgenote Johanna van Dorth zijn op de klokken terechtgekomen.

Overigens kwam dit huwelijk niet zonder slag of stoot tot stand; toen bemiddelingspogingen bij de heer van Roosendael, vader van Johanna, geen succes opleverden, dreigde voornoemde Willem van Lintelo met “extremiteiten”; een gerechtelijke procedure heeft toch niet tot een uitspraak geleid: in februari 1628 zijn beide gelieven gehuwd.⁸

Deze Willem had overigens wel de kwalificaties om tot de Ridderschap van het Kwartier van Zutphen toegelaten te worden, nadat hij door zijn vader in 1621 samen met onder andere Constantijn Huygens, vader van de beroemde Christiaan Huygens, in het vervolg van een ambassadeur naar Venetië en elders naar het buitenland was gestuurd om er te studeren.⁸

Willem van Lintelo had twee zonen, Arnold en Timan, welke overleden in 1678 respectievelijk 1685; een portret van Timan Johan van Lintelo (1638–1685) is bewaard gebleven.

Willem van Lintelo

Timan Johan van Lintelo

⁸ Conrad Gietman: “Republiek van Adel” blz. 160, 161 en 143.

De crypte

De zoon van voornoemde Timan Johan: Christiaen Carel, geboren in 1669 en overleden in 1736, is de eerste van de van Lintelo's die overledenen van zijn familie in de crypte onder de kerk heeft laten bijzetten; de crypte is niet Middeleeuws; waarschijnlijk is Christiaen Carel degene, die opdracht heeft gegeven tot het bouwen van die crypte.

Ondergetekende zal de beschrijving van de overledenen volgen, zoals die door voornoemde J. de Graaf in zijn boek "Uit Gorssels Verleden" in chronologische volgorde is weergegeven. De beschrijvingen zijn met koperen kopspijkertjes op de kisten te lezen.

Allereerst de familie van Lintelo

1. Frid.Wilh. Fryh. Van Lintelo, geb. in Berlijn de XXIV (24) february MDCCXIII (1713) en aldaar gestorven den XIV (14) february MDCCXIV (1714).⁹
2. Anna Hendriëtte Fry Fraulein van Lintelo Dogter tot de Ehse, Chanoinesse van Bedboer. Nata 1 juli 1708 et denata 5 febr. 1728.

Bedbur of Bedbour Hau, een plaats in Westfalen nabij Kleve, had oorspronkelijk een in 1124 gesticht klooster, alwaar hoogadellijke vrouwen verbleven die leefden volgens de Ordo Canonici Regularis Praemonstransis. Vanaf 1519 was het een vrij wereldlijk jufferstift tot de opheffing daarvan in 1802. De Stiftskerk is opgetrokken in Romaanse stijl. De bedoeling van het stift was om meisjes van stand "uit de erflijn" te houden.

3. Wilhelm Vrijheer van Lintelo tot de Ehze, des Duydschen Ordens Landscommandeur tot Uytrecht, gestorven den 13 july 1732.
Hij was de oudste stiefbroer (halfbroer of oom?) van Christiaen Carel. Hij heeft veel wangedrag vertoond.
4. Christiaen Carel Vrijheer van Lintelo, Heere van de Ehse en Walvaert, Scholtus binnen en buiten Zutphen en Drossart van de Heerlijkheid Bredevoort, Ordinaris Gedeputeerde dezer Graafschap Zutphen etc,etc,etc, natus die 26 dec. 1669 et denatus die 12 dec. 1736.

Deze was de zoon van Timan Johan; hij was lid van de Geformeerde Kerk te Groningen, bewijs daarvan dd 20 juni 1692, en is kennelijk naar Almen verhuisd, waarna hij in 1692 toegelaten is tot de Ridderschap van Zutphen; in

⁹ De Arabische cijfers zijn van mijn hand.

1693 heeft hij na het overlijden van zijn stiefbroer/oom Willem van Lintelo het ambt van Ontvanger-Generaal van het Kwartier van Zutphen overgenomen. Christaen Carel is in 1705 getrouwd met Clara Elisabeth Vrij Freule van Nagell tot Ampsen; met haar is hij naar Berlijn verhuisd als gezant; de Staten-Generaal hadden hem vergunning verleend om rouw aan te nemen voor verschillende vorstelijke personen en om de Koning van Pruisen te begeleiden (1704). De hier boven onder 1. genoemde zoon Frid.Wilh. is in Berlijn geboren. Christiaen Carel is een belangrijk man geworden: al voor zijn huwelijk was hij betrokken bij de regeling van de erfenis van Koning/Stadhouder Willem III en de voogdij van Prins Willem IV; ook werd hij geraadpleegd bij de benoeming van een nieuwe Bisschop in Münster in 1719. In 1726 werd hij gecommitteerde ter Staten-Generaal, in 1730 volgen overige aanstellingen, zoals te lezen is in de aktes welke zich bevinden in het archief van Lintelo in het Gelders Archief te Arnhem.

5. Clara Elisabeth Vrijvrouw van Nagell Douarière van den Vrijheer van Lintelo tot de Ehze en Walvaert, aetatis 59 op. 21 oktob. 1742.

Zij was de echtgenote van voornoemde Christiaen Carel.

6. Maurits Carel Georg Wilhelm Vrijheer van Ripperda Heer van Vorden Leemkuil Weldam Olydam en d'Ehze Scholtus binnen en buiten Zutphen AET 56 Obiit 14 martus 1751.
7. Anna Maria Dorothea Vrijvrouw van Lintelo Douarière van Ripperda Vrouw van de Ehze obiit 19 april 1768.

Het echtpaar genoemd onder 6. en 7. is op 10 september 1724 getrouwd te Almen; blijkens het Lidmatenboek van Almen kwam Ripperda uit 's-Gravenhage; het echtpaar bleef kinderloos. Zij verkozen het om op Huis de Ehze te blijven wonen. Welk huis, nadat het in 1730 ingrijpend was verbouwd, omschreven werd als "een wonder van het Graafschap ende wegens zijne weytsheid meer gelijkende op een vorstelijke dan op een edelmans woningh".¹⁰

Van al deze hiervoor genoemden zijn afbeeldingen te vinden in de Portettengalerij hier achter.

¹⁰ "Uit Gorssel's verleden" door J. de Graaf.

De Ehze Ao. 1743.

Afbeelding: "Uit Gorssel's verleden" door J. de Graaf.

Status van de familie van Lintelo

Schrijver dezes woont te Almen in “De Olde Wehme”; de vorige eigenaresse, van wie dat huis in 1977 werd gekocht, Mejuffrouw Warremelta ter Hogt, wist zeer veel over haar huis en over de geschiedenis van Almen te vertellen; zo had zij als kind nog handwerk- en naailes gehad op Kasteel de Ehze met andere meisjes uit het dorp, vóórdat het kasteel afbrandde; enige proefstukjes en overige handwerkjes bewaar ik in mijn linnenkast, die vroeger de bruidskast was van de ouders van Tante Melta, zoals zij genoemd werd.

Ook maakte zij gewag van het feit dat in het dorp het gerucht was rond gegaan, dat vroeger op het kasteel “neger-slaven” werden gehouden; deze mededeling heb ik als schokkend en ongeloofwaardig naast mij neergelegd, maar... zie de Portrettengalerij:

Het eerste portret, volgens C. Gietman, Everhard Frederik van Lintelo (niet bijgezet in de crypte) toont:

1. Een zwijnskop, teken dat de afgebeelde ter jacht ging, op een schaal aangeboden door
2. Een zwarte bediende.

Ook sommige overige portretten van de van Lintelo's tonen zwarte bedienden; gezien het tijdstip, 1712, waarop deze portretten geschilderd zijn, zijn het waarschijnlijk tot slaaf gemaakten, die als kind op het kasteel terechtkwamen.

Als statussymbool zijn zwarte bedienden ook te zien op de portretten van de van Pallandts, zie in C. Gietman: “Republiek van Adel” op de blz. 51 en 213 en op

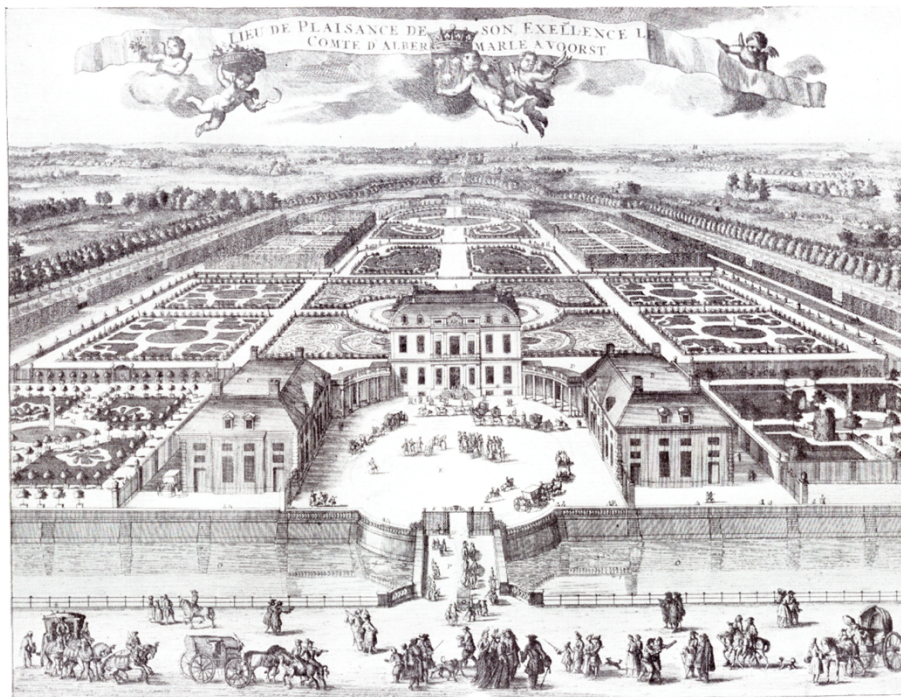
een portret van Koning/Stadhouder Willem III in dat boek; het portret van diens echtgenote Maria Stuart (1631–1661) met bediende is overbekend.

Christaen Carel heeft Willem III gekend en was zelfs een vertrouweling van hem, zie ook de aktes in het Gelders Archief; wat niet zo bekend is, is dat Willem III (1650–1702) astmatisch was en helemaal opleefde als hij te paard op jacht kon gaan op de Veluwe bij Paleis 't Loo en in de Almense bossen (zie afbeelding Willem III te paard in de Portrettengalerij).

Hij liet aan de rand van de bossen tussen Almen en Zutphen een jachtslot bouwen voor zijn gunsteling Arnold Joost van Keppel, Graaf van Albemarle (zie de afbeeldingen van Arnold Joost van Keppel in de Portrettengalerij).

Het slot kwam gereed in 1700 en was zorgvuldig aangelegd volgens de toenmalige mode in landschapsarchitectuur (de rivier de Berkel moest er voor, zeer tegen de zin van de nabij wonende boeren, verlegd worden¹¹).

Architectonisch heeft het als bijzonderheid, dat een rechte lijn vanaf de toren van de St. Janskerk te Zutphen naar de toren van de kerk in Almen precies door de as van Huis De Voorst loopt.

De Voorst met de in Le Nôtrestijl aangelegde tuinen in vogelvlucht.
Naar eene oude teekening van omstreeks 1700.

Afbeelding: "Uit Gorssel's verleden" door J. de Graaf.

¹¹ Zie H.W. Heuvel *Geschiedenis van het land van Berkel en Schipbeek*, uitg. Gijsbers & van Loon, Arnhem 1903 en 1966, blz. 196.

Afdelingen in de crypte

De doodskisten van de van Lintelo's staan opgesteld in een apart door een binnenmuur afgescheiden gedeelte van de crypte; de vraag is wanneer die afscheiding is aangebracht; waarschijnlijk waren de bouwers ervan wel op de hoogte van het uitdrogend vermogen van de crypte, want er zijn tochtgaten in die binnenmuur aangebracht.

Na de dood van de laatste van Lintelo's van Huis de Ehze vererfde dat huis met inhoud en schilderijen aan de familie van Pallandt; deze familie verkocht in 1777 Huis de Ehze aan Ludolph Hendrik van Oyen afkomstig uit Breda¹².

Kennelijk werd daarmee ook het recht verkocht bijgezet te mogen worden in de crypte, want deze van Oyen is in de crypte bijgezet, kort nadat een zoon daar ook zijn laatste rustplaats had gevonden.

De kisten niet bevattende de overblijfselen van de familie van Lintelo staan in het overige gedeelte van de crypte; de opschriften op de kisten luiden (ik volg wederom de volgorde van J. de Graaf):

8. Louis Antoni van Oyen, obiit den 16 september 1780.

Zijn familie behoorde tot het Nederlands Patriciaat; hij was gehuwd in 1734 met Maria Leopoldina Catharina de Quay, Nederlands hervormd; zij stierf in 1782 te Tiel.

9. Ludolph Hendrik van Oyen Heer van d'Ehze obiit den 24 september 1780.

Kapitein ter zee, afkomstig uit Breda; deze kocht de Ehze van een dochter van de van Pallandts; hij was gehuwd met Maria Adriana Tonneman, hierna nog te noemen; uit dit huwelijk sproten 4 kinderen. Hij heeft haar alles nagelaten.

¹² Uit J. de Graaf, voornoemd en het Gelders Archief, archief Huis Keppel.

Huis 't Hulze

Verder staan in het niet-afgescheiden gedeelte van de crypte de kisten van twee van der Muelen's:

1. Jan Jacob van der Muelen.
2. Een dood geboren kind van Jan Carel van der Muelen.

De hiervoor onder 1. genoemde was een zoon van Jan Carel van der Muelen, Heer op Huis 't Hulze, blijkens de registratie van de koster in het "dodenboek" van de kerkgemeenschap Almen op 12 december 1779 overleden en nog diezelfde avond in de grafkelder van de kerk bijgezet. Op 22 april 1782 is 's avonds het onder 2. genoemde doodgeboren kind bijgezet.¹³

De van der Muelens zijn een geslacht oorspronkelijk afkomstig uit Antwerpen, later vanuit Amsterdam neergestreken in de Vechtstreek bij Utrecht; zij behoren tot het Nederlands Patriciaat (één van hen is zelfs in de adelstand verheven in 1913, maar die tak is uitgestorven in 1942).

De van der Muelens behoorden tot de bestuurlijke elite van Zutphen: Mr. Jan Carel van der Muelen, heer van Blijenburg (1738–1828) was Burgemeester van Zutphen. Deze van der Muelen woonde op Huis 't Hulze; als knaap is hij afgebeeld op een schilderij, waarop hij wijst naar Huis 't Hulze (zie de afbeelding van Mr. J.C. van der Muelen van Blijenburg in de Portrettengalerij).

Huis 't Hulze was een kasteel gelegen in de nabijheid van het dorp Eefde; niet bekend is waarom zij het recht hadden hun overledenen in de Almense crypte te begraven. Later hebben zij de beschikking gekregen over een eigen begraafplaats nabij Huis het Elze; dit huis bestaat niet meer, maar de begraafplaats nog wel, dicht bij het spoor van Zutphen naar Hengelo (O).

Ook Huis 't Hulze bestaat niet meer; voornoemde J. de Graaf vraagt in 1926 "wien der lezers een afbeelding van dit huis bekend is"... welnu schrijver dezes zijn twee afbeeldingen bekend, één getekend door een knaapje Jan Carel in 1743 en één afbeelding in kleur is hierachter in de Portrettengalerij te vinden (zie de afbeelding in de Portrettengalerij).

Des zomers verbleef J.C. van der Muelen op Huis 't Hulze, des winters te Zutphen.¹⁴

¹³ Zie Archief van de Graafschap: dec. 1957 blz. 253.

¹⁴ Gelders Archief en Regionaal Archief Zutphen en J. de Graaf.

Er zijn meer banden in de omgeving van Almen met de van der Muelens: de dichter Staring was in tweede echt gehuwd met Charlotte van der Muelen; in eerste echt was hij gehuwd met Dientje van Löben Sels, welk huwelijk van korte duur was, omdat Dientje na een paar jaar stierf; haar vader was al in tweede echt gehuwd met een van der Muelen. Dientje kwam van de Velhorst, een buiten gelegen dicht aan de Berkel op een steenworp afstand van Kasteel De Ehze. Dientje en Charlotte waren achternichten. Charlotte is opgegroeid op het buiten Vreeden Hoef, gelegen aan de Vecht, in Maarssenveen. Eigenaar van Vreeden Hoef van 1750–1778 was Mr. Jan Carel van der Muelen, gereformeerd advocaat te Amsterdam: zie: “Plaatsen aan de Vecht en Angstel” van E. Munnig Schmidt, uitg. A.J.A.M. Lisman 1982.

Een afbeelding van het gezin van der Muelen op Vreeden Hoef bevindt zich in de Portrettengalerij.

Latere bewoners van de Ehze

Hierna volgt weer, de opsomming van J. de Graaf volgend, de omschrijving van de overige overledenen in de crypte:

3. Maria Adriana Tonneman, in eerste echt getrouwd met Ludolph Hendrik van Oyen, hiervoor genoemd onder 9. En in tweede echt gehuwd met Jan Ludolph Baron ten Behm van Knuth, zeeofficier, die ten tijde van dat huwelijk op 3 juni 1782 25 jaar oud was; zij huwden in gemeenschap van goederen; Maria Adriana stierf nog datzelfde jaar op 18 december, na de geboorte van een kind, hierna te noemen; zij was pas 31 jaar oud. Zij is toen met flambouwen in de grafkelder bijgezet. Haar man nam zijn 4 stiefkinderen onder zijn hoede, als mede de hierna te noemen baby, die haar moeder niet lang heeft overleefd.
4. Johanna Helena Catharina Baronesse ten Behm van Knuth, overleden in 1783, dochter van voornoemd echtpaar.
5. Jan Barteld Baron ten Behm van Knuth, gedoopt op 30 mei 1802, overleden en bijgezet op 1 januari 1803. J. de Graaf noemt alleen deze baby, maar volgens voornoemd dodenboek had hij een tweelingbroertje Jan Ludolph Baron ten Behm van Knuth, ook gedoopt op 30 mei 1802 en overleden en bijgezet op 1 januari 1803. Deze kinderen zijn waarschijnlijk geboren uit het huwelijk van Jan Ludolph met Gerritjen Wonnink in 1797 te Deventer; uit die relatie was al geboren een dochter Maria Adriana in 1796; onbekend is wanneer deze is overleden.
6. Francois de Wolf, afkomstig uit Deventer; hij werd op 10 april 1800 lidmaat van de kerkgemeente Almen en was medebewoner van Huis de Ehze. Hij is overleden en bijgezet in de grafkelder op 20 oktober 1804.¹⁵
7. Jan Ludolph Baron ten Behm van Knuth, heer van Huis de Ehze, overleden 7 september 1812. Ook deze heer van Huis de Ehze verbleef alleen "des zomers op den huize Ehze te Almen, des winters te Zutphen".¹⁶ Hij schijnt een niet voorbeeldige levensweg te hebben bewandeld: zijn dood doet dat ook vermoeden: blijkens een acte van acht september 1812 van de maire van de Gemeente Gorssel (het was de Franse tijd, waarin ook in 1811 de Burgerlijke Stand is ingevoerd) maakt deze maire, de Vuller geheten, als ambtenaar van

¹⁵ Uit J. de Graaf, voornoemd en het Gelders Archief, archief Huis Keppel. Zie Archief van de Graafschap: dec. 1957 blz. 253.

¹⁶ Uit J. de Graaf, voornoemd en het Gelders Archief, archief Huis Keppel. Zie Archief van de Graafschap: dec. 1957 blz. 253.

de Burgerlijke stand gewag van de aangifte door twee getuigen van het overlijden van de heer Jan Ludolph ten Behm van Knuth door een subiete beroerte in het hoofd (drankgebruik?) bij het inspecteren van zijn weidegronden onder het Erve het Wagenvoort onder de kerk van Harfsen behorende; de overledene was 55 jaren oud, eheman van Gerritjen Wonnink en zoon van Daniël Johan ten Behm van Knuth en Helena Catharina Wentholt. Hierbij moet worden aangetekend dat het toenmalige Harfsen met kapel lag aan de huidige Harfsense Steeg te Almen ter hoogte van boerderij 't Hoentje.

In het Gelders Archief wordt ook nog vermeld een akte van belening in 1785 door de heer van Keppel en Walfort van het Huis en Havezathe de Ehze aan deze Jan Ludolph; het ORA Lochem 017 blz. 138 vermeldt een verkoop wegens geldgebrek van verschillende boerderijen en een/vierde gedeelte van enige andere erven en goederen leenroerig aan huize Keppel. Dit staft het vermoeden van een genoemde niet voorbeeldige levenswandel. In het register van de Burgerlijk Stand is de plaats van begraven of bijzeten niet vermeld. Gezien de band van de bewoners van Huis de Ehze met de kerk te Almen kan aangenomen worden dat voormelde Jan Ludolph in de crypte is bijgezet.

8. Arnout Baron van Zuylen en Nijvelt moet om dezelfde reden ook zijn bijgezet in de crypte: hij werd Heer van Huis de Ehze in 1805, in welk jaar hij ook huwde met Maria Arnoudina Repelaer te Dordrecht. Hij werd ook wel van Zuylen van Nijvelt van Nieuw Beijerland genoemd. Hij kwam dan ook uit een Rotterdamse regentenfamilie, ouders Jacob en Adriana Marie Cornets de Groot; hij was stadsbestuurder, gemeenteraadslid van Dordrecht; namens "De Monden van de Maas" werd hij lid van de vergadering van notabelen in 1814. In 1815 verkreeg hij de titel baron en werd toen lid van de Provinciale Staten van Holland; hij overleed in 1835.
9. In de grafkelder zijn 3 volwassen kisten duidelijk van de rest te onderscheiden; de buitenste kisten bevatten de resten van de heren van Oye; op de middelste is een koperen plaat bevestigd, waarop in schrijfletters is gegraveerd: "Den 18 february 1817 is te Zutphen in den Ouderdom van Agtvenveertig Jaar overleden Den Weledelen Heer Abraham Verhamme Govert zoon"; een verklaring omtrent zijn bijzetting is er niet.¹⁷ Hij behoorde tot een adellijk geslacht, vader Govert, moeder Anna Josina Graafman, beroep rentenier.¹⁸

¹⁷ J. de Graaf.

¹⁸ Gelders Archief en Regionaal Archief Zutphen en J. de Graaf.

Tot slot

De grafkelder is op 16 augustus 1849 dichtgemetseld¹⁹ waarna deze niet meer voor bijzettingen is gebruikt.

¹⁹ *J. de Graaf.*

Portrettengalerij ²⁰

Christiaan Carel van Lintelo
1669-1736
met zwarte bediende

Clara Elisabeth van Nagell
1683-1742

Anna Maria Dorothea van Lintelo
1706-1769
met zwarte bediende

Anna Henriëtte van Lintelo
1708-1728
met zwarte bediende

²⁰ De zijn portretten afkomstig van het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD).

Frid. Wilh. Fryh. van Lintelo
1713-1714
met zwarte bediende

Christiaan Carel van Lintelo
1669-1736

Ag. 1732 stierf Heer Willem Baron van
Lintelo, Ridder van den Duytschē Ordre,
en was de 41 Landcommandeur der Balye
van Utrecht.

Willem van Lintelo
†1732
stiefbroer/oom van Christiaan Carel

Christiaan Carel van Lintelo
met zwarte bediende

Maurits Carel Georg Wilhelm van Ripperda
†1751
echtgenoot van A.M.D. van Lintelo

Anna Maria Dorothea van Lintelo
†1768

Koning-Stadhouder Willem III
1650-1702
met zwarte page

Maria Stuart
1662-1695
echtgenote van Koning-Stadhouder Willem III

Willem III
te paard

Arnold Joost van Keppel

Arnold Joost van Keppel
Graaf van Albemarle

Johan Carel van der Muelen

als knaap bij 't Hulze

Johan Carel van der Muelen

1738-1828

heer van Blijenburg

gezin van der Muelen in de Vechtstreek